

Yttrande angående Remiss av förslag till revidering av EU-direktivet om byggnaders energiprestanda

Sammanfattning

- Energimyndigheten välkomnar att EU-kommissionen har presenterat förslaget till lagstiftningspaket; ”Delivering the green deal”.
- Energimyndigheten välkomnar en ökad ambitionsnivå inom EU:s direktiv om byggnaders energiprestanda (EPBD), som en del av ”Delivering the green deal”.
- Energimyndigheten anser att det är viktigt med helhetssyn på lagstiftningspaketet och vill lyfta fram påverkan på energisystemet i sin helhet och hållbar utveckling i ett brett perspektiv.
- Energimyndigheten ser positivt på syftet med skärpta energihushållningskrav för befintlig bebyggelse, men anser att det behövs en möjlighet till prioritering av insatser för att avgöra var störst nytta kan fås.
- Energimyndigheten anser att det är viktigt att kraven i direktivet inte leder till ineffektiva lösningar ur ett systemperspektiv. Den energi som används för att uppfylla energiprestandakraven för en byggnad måste kunna tillföras från hållbara el- och fjärrvärmesystem med låga utsläpp såväl som att produceras på plats.
- Energimyndigheten bedömer att det blir allt viktigare att ta hänsyn till effektbehovet i bebyggelsen i takt med att samhället elektrifieras. Det kan finnas ett värde i att lyfta in effektkrav i direktivet, som komplement till de krav på enskilda produkter som ställs genom ekodesign.

Energimyndighetens ställningstagande

Övergripande synpunkter om lagstiftningspaketet ”Delivering the green deal” (tidigare Fit for 55)

Klimat- och energipaketet ”Delivering the green deal” är ett omfattande steg i en översyn av unionens lagstiftning för att anpassa den till EU:s ökade klimatambition. Energimyndigheten välkomnar att EU-kommissionen presenterar detta lagstiftningspaket som ska stötta omställningen till ett klimatneutralt samhälle på sikt.

EU-kommissionen har inte tagit fram någon konsekvensanalys för Fit for 55 som helhet, utan separata analyser görs för varje lagstiftningsförslag. Det är svårt att bedöma helheten och vilken betydelse och påverkan de olika förslagen har i förhållande till varandra.

Energimyndigheten framhåller vikten av att ett helhetsgrepp tas under förhandlingsarbetet och att de olika förslagen samordnas med varandra. Det handlar också om påverkan på energisystemet i stort, exempelvis hur krav på nollutsläpp för byggnader, ökad renoveringstakt och energihushållningskrav för befintliga byggnader samt reglering av tekniska installationer kopplat till bebyggelsen kan bidra till omställningen av energisystemet och minskad klimatpåverkan.

Energimyndigheten bedömer att det är viktigt att undvika dubbelreglering. Det kan handla om krav som återfinns i flera rättsakter, samt även krav på rapportering och statistik. Detta för att undvika ökad administration och ökade kostnader.

Övergripande synpunkter på förslaget om ändring av direktivet om byggnaders energiprestanda

Energimyndigheten välkomnar en ökad ambitionsnivå inom EU:s direktiv om byggnaders energiprestanda (EPBD), som en del av ”Delivering the green deal”.

Bebyggelsen står för en allt viktigare del av energisystemet och i klimatarbetet. I kommissionens paket av föreslagna förändringar i lagstiftningen finns också förslag till förändringar av direktiven om energieffektivitet (EED) och om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (RED) samt ett kommande förslag om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter (Ekodesign). Tillsammans med EPBD bildar dessa förslag en samverkande helhet som lyfter fram ett energieffektivt byggnadsbestånds roll i omställningen till ett hållbart, flexibelt och robust energisystem. Därför är det viktigt att dessa förslag ses som en helhet så att motsättningar och andra oönskade effekter kan undvikas och en avvägning görs för att undvika detaljreglering som försvårar medlemsstaters flexibilitet att styra mot en kostnadseffektiv omställning.

Energimyndigheten ser positivt på ambitionen att sträva efter nollutsläpp av växthusgaser från byggnader, då energifrågorna är en viktig del av klimatarbetet. Men, genom att införa krav på nollutsläpp för nya byggnader och visionen att nå nollutsläpp för hela byggnadsbeståndet till 2050, behöver direktivet utformas så att strävan kan kombineras med flexibilitet för medlemsstaterna att utveckla metoder och åtgärder som fungerar utifrån nationella förutsättningar. Det är viktigt att kraven inte leder till ineffektiva lösningar ur ett systemperspektiv eller en snedvridning i konkurrensen mellan hållbara uppvärmningslösningar. Den energi som används för att uppfylla energiprestandakraven för en byggnad måste kunna tillföras från hållbara el- och fjärrvärmesystem med låga utsläpp såväl som att produceras på plats. Definitionen som föreslås i direktivet kan vara för snäv för att möjliggöra detta.

Energimyndigheten ser positivt på syftet med att införa energihushållningskrav för befintlig bebyggelse, men anser att det behövs en möjlighet till uppdelning av byggnadstyper och prioritering av insatser för att avgöra var störst nytta kan fås för insatsen. Förslaget till en nationell handlingsplan för renovering av byggnader innebär även ett förslag till omfattande rapportering genom givna indikatorer i Annex II till direktivet. Energimyndigheten bedömer att det är viktigt att undvika dubbelreglering gällande krav på rapportering och statistik och i största möjliga mån utgå från uppgifter som regleras av Eurostat, eftersom metoden då är kvalitetssäkrad och jämförbar. Detta för att undvika ökad administration och ökade kostnader.

Energimyndigheten ser positivt på förslaget att utveckla de nationella renoveringsstrategierna till nationella handlingsplaner för renovering. Energimyndigheten anser att det är viktigt med en långsiktig plan för att främja långsiktiga investeringar i ett energieffektivt byggnadsbestånd, en riktning som kan bidra till ett hållbart energisystem och de långsiktiga klimatmålen.

Energimyndigheten är positiva till införandet av byggnadsrenoveringspass, som kan bidra till bättre beslutsunderlag för fastighetsägare och därmed ökat genomförande av energieffektiviseringsåtgärder vid renovering av en byggnad. Verktöget riskerar dock att bli verkningslöst när det inte finns något krav på att ett byggnadsrenoveringspass ska upprättas. Energimyndigheten ser en risk för ökad administrativ börda för medlemsländerna om det införs ett krav på certifiering av experter för upprättande av ett byggnadsrenoveringspass i kombination med krav på ett nationellt system som är frivilligt att använda. Jämför med krav från RED2, på ett system för certifierade installatörer av förnybar energi som inte har fått avsedd effekt i Sverige. Mycket få installatörer har certifierats och få certifieringsorgan ackrediteras. Att skärpa artikeln genom att koppla ihop kravet på energieffektiviserande renovering med krav på upprättande av ett byggnadsrenoveringspass kan vara en lämplig lösning.

Energimyndighetens generella kommentar till förslaget på hållbar mobilitet och laddinfrastruktur baseras på tidigare remissyttranden och områden gällande EPBD och för revideringarna av direktiven om utbyggnad av infrastrukturen för

alternativa bränslen (AFIR) och RED. Energimyndigheten bedömer att osäkerheten är stor om var det behövs tillkommande laddinfrastruktur och vilken typ av sådan som behövs. Utgångspunkten i direktivet för byggnaders energiprestandas krav på laddinfrastruktur är att förbereda för laddinfrastruktur när fastighetsägaren ändå bygger nytt eller bygger till. Att förbereda för laddinfrastruktur medför i regel mycket små kostnader. Att ställa krav på installation av laddningspunkter kan däremot bli kostsamt eller t o m mycket kostsamt. Sker installationen dessutom på en plats där det inte behövs laddinfrastruktur kan det vara en kostnad utan nytta, dessutom kan det bli så att laddningspunkten inte underhålls och därmed minskar dess driftsäkerhet. Energimyndigheten menar att det är svårt för någon annan än de berörda att bedöma om det behövs laddinfrastruktur i en viss fastighet och vilken typ av laddinfrastruktur det i så fall ska vara. Därför bedömer Energimyndigheten att det är svårt att formulera krav på fasta situationer där laddinfrastruktur ska vara ett krav.

I paragraf 8 i artikeln finns också anledning att agera, då medlemsstaterna förväntas ta bort alla barriärer och motstånd som hindrar installation av laddpunkter. Myndigheten anser att paragrafen är omskriven så att den blir orimlig och kan störa elmarknad och tillståndprocesser som hör till. Detta är ett regelverk som inte kan tas bort. Energimyndigheten reagerar också på att skyddet mot orimliga krav på små fastighetsägare har tagits bort och reservation för att detta skydd kan behövas, beroende på utfallet för artikeln i sin helhet (paragraf 4).

Energimyndigheten välkomnar syftet med ökade krav på datainsamling och informationsutbyte mellan aktörer, medlemsstaterna och EU, att optimera energi- och resursanvändning. Bland annat i form av krav på en nationell databas för information om byggnaders energiprestanda och ökad tillgänglighet till data från byggnaders olika kontrollsystem. Kopplingen är tydlig till ambitionerna med arbetet inom Ekodesign, där syftet inte enbart är att rapportera energiprestanda, utan också driftdata för resursoptimering vilket kräver tillgång till driftdata i realtid. Problem finns dock med tillgång till och hantering av data, känslig information och val av protokoll för kommunikation. Även här kan det finnas en risk för en ökad administrativ börda, då reglering inom och samverkan mellan flera områden samtidigt krävs.

Energimyndigheten uppmärksammar att direktivet inte innehåller något avsnitt eller skrivningar om byggnaders effektbehov. Det blir allt viktigare att ta hänsyn till effekt i takt med att samhället elektrifieras och det kan finnas ett värde i att lyfta in effektkrav i direktivet, som komplement till de krav på enskilda produkter som ställs genom ekodesign. Detta skulle kunna göras i relation till byggnadens energiprestanda samt olika krav på installationer, styrsystem och smarta byggnader som inkluderas i direktivet.

Datum
2022-02-09

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Robert André. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit chefsjurist Rikard Janson, avdelningschef Lena Callermo och enhetschef Mathias Normand. Föredragande har varit handläggaren Veronica Eade.

Robert André

Veronica Eade

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift